

פרשת בהעלותך

15
שנת ה'ת"ו

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. איסוף השלו, אכילתו ועונשו
- א. תנופת הלויים
- ד. דיבור אהרן ומרים במשה ועונש מרים
- ה. ציווי טהרת הלויים
- ה. דברי משה בעת הנסיעה והחניה
- ו. ציווי הדלקת המנורה
- ו. ציווי אסיפת 70 זקנים
- י. פסח במדבר ופסח שני
- מ. התנבאות אלדד ומידד
- מ. ציווי עשיית חצוצרות כסף
- נ. התאוות האספסוף לבשר וירקות
- ע. עניין המתאוננים בתבערה
- ש. נסיעת וחנית בני"ע ע"פ הענן
- ש. סדר נסיעת בני"ע במדבר

שאלה לשולחן השבת

"וטהנו ברחיים או דכו במדוכה ובשלו
בפרור ועשו אותו עוגות"

פירש רש"י: 'לא ירד ברחים ולא בקדירה ולא במדוכה, אלא משתנה היה טעמו לנטחנין ולנדוכין ולמבושלין'. ולכאורה תמוה, שהרי רש"י עצמו כתב בפרשת בשלח: 'מה שאתם רוצים לאפות בתנור - אפו היום הכל לשני ימים, ומה שאתם צריכים לבשל ממנו במים - בשלו היום'.

ויש לבאר סתירה זו ברש"י האם היו מתקנים את המן למאכל או שמא אוכלים אותו כמות שהוא ורק טעמו היה משתנה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויעש כן אהרן" - 'להגיד שבחו של אהרן שלא שינה' (רש"י)

רבים שואלים מה מיוחד בכך שאהרן לא שינה, והרי כל אחד מאיתנו לא היה משנה מצוייו מפורש של הקב"ה? ונביא כמה תשובות לדבר: א. שלא שינה כל ימי חייו להדליק באותם הכוונות וההתלהבות של הפעם הראשונה, ולא התקררה אצלו ההרגשה הקדושה עד יום מותו. ב. מרוב התלהבותו הגדולה, לכאורה היה עליו להתרגש עד כדי כך שהיה שופך השמן ושובר את המנורה מתוך התרגשות, אך התורה מעידה שידע אהרן לשלוט בגופו ולהעלות את הנרות כמוצוותם בדיוק. (רל"י מברדיצ'ב) ג. הקב"ה ציווה ב' ענינים: 1. בהעלותך את הנרות. 2. אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. יתכן שאפשר להעלות את השלהבת תחילה כשהפתילות מכוונות לכיוון אחר ואח"כ לשנות את כיוון הפתילות אל מול פני המנורה (הנר המערבי), ונאמר על אהרן: "אל מול פני המנורה העלה נרותיה", כלומר, בזמן שהוא מעלה את השלהבת על מנת שתעלה מאליה, עשה זאת אהרן כאשר הנרות ופתיליהם כבר מכוונים לנר האמצעי, ולא היה צריך לשנות את כיוון השלהבות לכיוון הנר האמצעי. ועל כך אומר רש"י "שלא שינה" כי כך באמת "ציווה ד' את משה" שזו היתה כוונת ד' האמיתית, כשהפתילות מכוונות זה מכבר כלפי הנר האמצעי, רק אז לטפל בפתילות שיקלטו את האש היטב ותעלה בהם השלהבת מאליה. ד. כתוב: "בהיטיבו את הנרות יקטירנה", שזמן הקטרת הקטורת היא בזמן הטבת הנרות, אם כן, מי שהטיב את הנרות בהכרח שלא יכל גם להקטיר קטורת. אמרו חז"ל (שבת כג:): שהזהיר בנרות יהיו לו בנים תלמידי חכמים, לכן העדיף אהרן להיטיב את הנרות מאשר להקטיר קטורת, למרות סגולתה של הקטורת להעשיר, משום ש'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף'. ואפילו לא שינה לעשות את שתייהם פעם הטבה ופעם הקטרה או אפילו להקטיר רק פעם אחת. וזהו שבחו של אהרן שלא שינה אף פעם מלהעלות את הנרות ולהקטיר קטורת תחתיה, אפילו פעם אחת לא ויתר על ההטבה המסוגלת לבנים תלמידי חכמים. (חתם סופר) ה. משל לשלשה אנשים שחלו במחלה קשה. פנו לרופא מפורסם ובקשו את עזרתו. נתן הרופא לשלשתם תרופות והוראות מתאימות. החולה הראשון, מילא אחר הוראות הרופא במדויק ולאחר זמן קצר החלים כליל. השני, הביץ קצת בחכמת הרפואה, ומשום כך התחכם בטיב התרופות, ונטל רק את אלו שנראו בעיניו, ולא הבריא. השלישי, למרות שגם הוא חקר את טיב התרופות, נטל את כולם והבריא. כן הוא הנמשל: התורה היא התרופה שנתן לנו השי"ת כנגד היצר הרע. ישנם אנשים המקיימים את מצוות התורה בלא להרהר אחריהם כלל. לעומתם, ישנם המנסים להבין את טעמי המצוות, ומקיימים רק את הנראה להם. אולם חכמי ישראל מקיימים את כל המצוות ומנסים יחד עם זאת להבין את טעמיהם. אהרן הכהן לא שינה, בין מתוך אי הבנה, ובין מתוך הבנה, אלא רק משום שכך ציווה ד'! (המגיד מדובנא) ו. שהבין אהרן מדעתו אף קודם ששמע ממשה את ציווי ד' את כל הלכות העלאת הנרות, וזהו שבו לאהרן שמרוב קדושתו השיג לבד את ציווי ד' ולא שינה ממנו דבר. (אבן יחזקאל)

"ויאמר משה אלף דגלי העם אשר אנכי בקרבו ואתה אמרת בשר אתן להם ואכלו חדש ימים: הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם אם את כל דגי הים יאסף להם ומצא להם: ויאמר ד' אל משה ה' תקצר עתה תראה היקרך דברי אם לא"

ויש לבאר מה אמר משה לקב"ה בדבריו. ויותר יש להבין את מענה הקב"ה למשה: "היד ד' תקצר" - וכי משה רבינו לא ידע כבר שביד הקב"ה להאכיל את כל עם ישראל כאות נפשים? ויש לומר: א. משה אמר שאי אפשר יהיה לספק את העם הזה שהרי יש לו בשר ואם עדיין הם רוצים בשר הרי שהם בגדר של 'יש לו מנה רוצה מאתיים' - ולעולם ירצו עוד ועוד. ב. ישראל לא רצו להנות ממעשי ניסים. ג. משה חשב שאינם ראויים לנס. ד. חשש משה שימשיכו בתאוותיהם לתאוות איסור. ה. עיקר טענתו היה על נשיאת משה העם לבדו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

לענן תספר

בשבוע הספר!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייץ'.

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

א. השי"ת אמר שיאכלו בשר חודש עד שיהיה להם ל-
 ב. שם נוסף ליתרו
 ג. גם לטעמו, בני ישראל כמהו
 ד. שניים שהתנבאו במחנה, על מותו של משה
 ה. כמה נרות מדליק הכהן במנורת המשכן?
 ו. עוף מאכל
 ז. 'ויפריח' - (ע"פ רש"י)
 ח. נחה על שבעים הזקנים שהתנבאו
 ט. "הצאן ובקר" להם
 י. "ואיך לא יראתם מלדבר ב" במשה"
 יא. בני ישראל נצטוו את ידיהם על הלויים
 יב. המן ירד על גבי ה-
 יג. מילה נרדפת ל'ערימות'
 יד. המדבר בו שכן הענן אחרי המסע ממדבר סיני
 טו. כלי ששימש להכנת המנורה (ע"פ רש"י)
 טז. "ויהי" הארון ויאמר משה"
 יז. הם התאוו תאוה בתוך בני ישראל
 יח. הנער לספר למשה אודות אלדד ומידד
 יט. "ואביה" בפניה הלא תכלם שבעה ימים"
 כ. גם מקרבן פסח שני אסור להשאיר עד ה-
 כא. בערה בקצה המחנה
 כב. כלי נגינה שהצטוו משה לעשותם

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

א. יש להקריב את הפסח בתאריך בניסן
 ב. העם באזני השי"ת לאמר: "מי יאכילנו"
 ג. גם הוא מקריב, קרבן פסח באביב
 ד. מחנהו היה מאסף לכל המחנות
 ה. כשבנ"י נפרדו מיתרו נסעו משם דרך שלושת ימים
 ו. "קומה ד" אויבך משנאיך מפניך"
 ז. בדגל מחנה יהודה היו יהודה, יששכר ו:
 ח. בטהרת הלויים היו עליהם 'מי'
 ט. אחד מהחייבים בפסח שני: מי שהיה לנפש
 י. "עד" עד פרח מקשה היא
 יא. עונשו של המבטל קרבן פסח במזיד
 יב. אהרן הניף אותם תנופה
 יג. מאכלם של בני ישראל במדבר
 יד. כך משה התפלל על מרים: "קל רפא לה"
 טו. בני שטחו את השלח: "למחנה"
 טז. השי"ת ירד בעמוד של ועמד בפתח האהל
 יז. אהרן הכהן הביא שניים כאלו לקרבן
 יח. עונשה של מרים הנביאה על שדיברה במשה
 יט. אחד מן המאכלים שבני ישראל התגעגעו אליהם
 כ. העם טחנו את המן ב-
 כא. אחד מן המאכלים שבני ישראל התגעגעו אליהם
 כב. אחת כזו הורתה על היאספות הנשיאים

כתרומו

כל פרשה נקראת על שם פרשה אחת או שתי פרשות.

"ירק ירק בפניה" = "מנוף נזיף בה". הפועל העברי 'לנזוף' שפירושו לגעור ולהעניש.

מן המדרש

זה שאמר הכתוב: "ד' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר". אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: 'לא בשביל שאני צריך לנרות הזהרתיך על הנרות, אלא לזכותם, שנאמר: "ונהורא עמיה שרא", וכתוב: "גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר" כחשיכה, כאורה. אלא בא ללמדך שאינו צריך לנרות של בשר ודם. תדע, כשאדם בונה בית עושה לו חלונות צרות מבחוץ ורחבות מבפנים כדי שיהא האור נכנס מבחוץ ומאיר מבפנים, ושלמה שבנה בית המקדש לא עשה כך, אלא עשה חלונות צרות מבפנים ורחבות מבחוץ כדי שיהא האור יוצא מבית המקדש ומאיר לבחוץ, שנאמר: "ויעש לבית חלוני שקופים אטומים", להודיעך שכולו אור ואין צריך לאורם. ולמה ציוה אתכם, לזכותכם! לכן נאמר: "בהעלותך את הנרות", הוי: "ד' חפץ למען צדקו". ולא עוד, אלא אם אתם זהירים להדליק את הנרות לפני, אני מאיר לכם אורה גדולה לעתיד לבוא, לכן נאמר: "קומי אורי כי בא אורך... והלכו גויים לאורך ומלכים לנוגה זרחך". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

שפר עליו מזלו,
 שמעבר לנהר גורלו,
 וכשאכל את עיגולו,
 זכר שזה הפך מאכלו.

המונח המבוקש הינו מילה
 בת 2 אותיות המופיעה בפרשה.
 אשר כל שורה בחידה
 רומזת להקשר שונה שלה.
 (יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
 בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

האם הקב"ה כהן?

* * * *

"מבן חמש ועשרים שנה"

שאלו פעם את ר' שמחה בונים מפשיסחה בעודו ילד, מדוע התנא במסכת אבות (הכא) כותב: 'בן חמש שנים למקרא בן עשר למשנה בן חמש עשרה לתלמוד'. מדוע דוקא חמש שנים בין שלבי הלימוד? ענה להם שבפרשת בהעלותך כתוב שהלויים מתחילים לעבוד בגיל עשרים וחמש ואילו בפרשת נשא (דלה) כתוב שהתחלת העבודה היא בגיל שלושים. וכבר תירצו חז"ל שבגיל 25 מתחילים בלימוד העבודה, ובגיל 30 מתחילים בה, ומכאן לתלמיד שלא ראה סימן יפה במשנתו חמש שנים, שוב אינו רואה (חולין כד). וזהו טעם המשנה באבות...

שעשועי דאורייתא

"לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא"
היכן עוד בתורה כתוב 'לא כן'? (3)

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. מילה שחסרה את האות א'.
2. את שמותיהן של 7 פרשות בתורה.
3. את האות ל' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
4. את שמותיהם של שלושה מספרי התנ"ך.
5. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 9.
6. ארבע מילים רצופות בנות שש אותיות.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצר אתכם ותקעתם בחצצרת ונזכרתם לפני ד' אלקיכם ונושעתם מאיביכם"
2. "ויען הושע בן נון משרת משה מבהריו ויאמר אדני משה כלאם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן שנזיר יגלח את שערו בתוך תקופת נזירותו לכתחילה, באופן תדיר מאדם רגיל? - לפי שיטת ר' יוסי, נזיר עולם מגלח את שערותיו בכל ערב שבת. (נזיר ה.) **לסדר את הפרשה** - "והאיש משה ענו מאד". **חידון א' ת'** - ארבעה עשר, בכה בשר, גר, דן, הר סיני, ויפוצו וינוסו, וזבולון, חטאת, טמא, ירכה, כרת, לוויים, מן, נא, סביב, ענן, פרים, צרעת, קישואים, ריחיים, שומים, תקיעה. **חידון א' ת' הפוך** - זרא, חובב, דג, אלדד ומידד, שבעה, שלו, ויגז, רוח, ישחט, עבדי, לסמוך, טל, חמרים, פארן, קורנס, בנסוע, אספסוף, רץ, ירוק ירק, בוקר, אש, חצוצרות. **שעשועי דאורייתא** - יוסף ליעקב: "לא כן אבי, כי זה הבכר", פרעה למשה: "לא כן לכו נא הגברים" ובפרשת שופטים כתוב: "ואתה לא כן נתן לך ד' אלקיך". 1. "מצא[ת]". 2. ויצא, תשא, ויקרא, במדבר, חקת, מסעי, וילך. 3. "ישראל ללוים". 4. שמות במדבר יהושע. 5. "באו". 6. "ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצצרת". **מילה בפרשה נשא** - שנה. "אחרי שלמד דקה" - ללמוד=לשנות ומכאן ש:למד=שנה, "שקע במנוחה עמוקה" - מנוחה=שנה, "אך לזמן ארוך הוא נדם" - שנה זה פרק זמן ארוך. "וכשקם, חזר שוב ונרדם" - חזר=שנה. **טמונות בפרשה** - 1. דג - "דגי הים" (יא,כב), "זכרנו את הדגה" (יא,ה). 2. "עד אשר יצא מאפכם" (יא,כ). 3. "דכו במדוכה" (יא,ח). 4. "הקישואים" (יא,ה). 5. איש שחור (כושי) "אשה כושית" (יב,א). 6. "ועשו אותו עוגות" (יא,ח). 7. "ונעלה הענן ויסעור" (ט,כא). 8. "את הנרות" (ח,ב), 'לנר שמונה על גבי מנורה והכל מדליקין הימנו ואין אורו חסר כלום' (רש"י יא,יז). 9. "בדרך רחקה" - מירושלים. (ט,י). 10. 36 שעות - "כל היום הוא וכל הלילה וכל יום המחרת" (יא,לב). 11. חמישים הפוך מרמז על הנוני"ם ההפוכים בפרשה (י,לה). 12. "חצוצרות" (י,ב). 13. 'זהו צועקים מים מים' (רש"י יב,ז). 14. "ואת החציר" (יא,ה). **טמונות בהפטר** - 1. "תאנה" (ג,י). 2. עוד - "אוד" (ג,ב). 3. "ושנים זיתים" (ד,ג). 4. "מגורת זהב" (ד,ב). **שאלה לשלחן השבת אמור** - שאלנו: מובא במדרש, שהכהן הגדול היה גדול אף בכח, שהיה גיבור. כמו שמצאנו שאהרן הניף את כל עשרים ושניים אלף הלויים ביום אחד. וקשה, שאפילו אם נאמר שהכוונה ליום שלם של 24 שעות, שהן 1440 דקות, יוצא שהניף 15 לוויים בדקה, פחות מ-4 שניות לתנופה שלמה שהולך והביא העלה והוריד. ופלא הוא זה. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. למרות שכוונת המדרש היא להדגיש על כוחו של אהרן, חייבים לומר שהניף את הלויים בדרך נס, והרי שמי שמנסה בכל כוחו, מן השמים מסייעים בידו. ב. אולי הניף את הלויים כמה ביחד.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

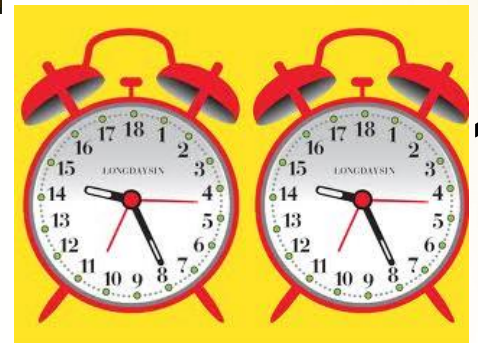
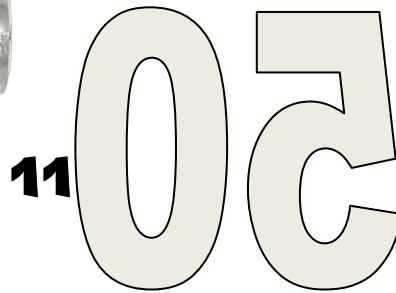
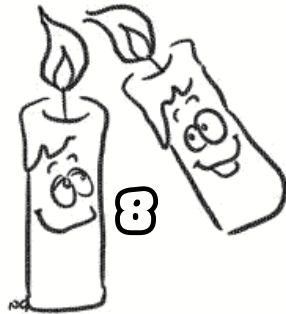
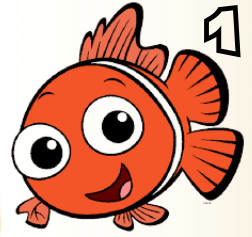
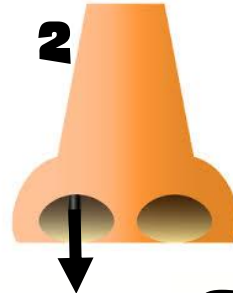
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
'פנים שוחקות, פנים צהובות'
(רש"י ו,כה)

14

13

הפטרת בהעלותך "רני ושמחי" (זכריה ב' יד' – ד' ז')

טמונות בהפטרה

